

med det Forslag, de Radikale nu fremsætter, blot man i det hele taget fik gennemført noget i den Retning.

Jeg vil tro, at det tredie Spørgsmaal — som jeg tidligere har omtalt, men som man ogsaa fra Venstres Side ligesom Spørgsmaalet om Pantegælden har afvist — nemlig Forslaget om Gennemførelse af et Moratorium, for at de Mennesker, der er ude i disse Vanskeligheder, kunde faa Tid og Ro til at ordne deres Forhold i de af mig antydede Retninger, vilde være til Gavn.

Naar disse Midler stilles til Raadighed for det kriseramte Landbrug, tror jeg, der i Løbet af et Par Aar vil være Mulighed for at opnaa et Resultat for disse; men før Krisen løses i nogen Grad i den Retning, jeg her har antydet, tror jeg ikke, der bliver Tilfredshed og Ro blandt disse Landboere. Jeg vil derfor meget indstændigt anmode den højtærede Regering om at gaa ind i et Samarbejde med Partierne om at opnaa et Resultat i den af mig her antydede Retning. Hvis de Radikales Lovforslags Fremsættelse kunde resultere i, at vi fik gennemført noget saadant, vilde den betyde overordentlig meget for det kriseramte Landbrug. Derfor vil vi under den Forudsætning gaa ind i en videre Behandling af dette Lovforslag med Fortrøstning til, at der vil komme noget ud deraf.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingen og udsætte Mødet. Det genoptages i Aften Kl. 7.

Mødet udsat Kl. 4 5/2.

Mødet genoptoges Kl. 7.

Axel Møller: Man bliver imponeret, naar man ser det foreliggende Lovforslag med dets over hundrede Paragraffer, men man bliver noget beroliget, naar man ved nærmere Eftersyn opdager, at en stor Mængde af Paragrafferne blot er Afskrifter af den gældende Tvangsakkordlov. Jeg maa dog indrømme, at der ogsaa er mange nye Forslag i det foreliggende Lovforslag, og jeg maa ligeledes give det ærede Medlem Hr. Zahle Ret i, at hvis et saadant Forslag som det, han har forelagt, kunde

gennemføres, kunde det være praktisk for de Folk, der skulde bruge det, at have en samlet Oversigt over de forskellige Bestemmelser. Loven skal kun være af midlertidig Karakter og gælde for 3 Aar, opbøre i 1930, og den tilsigter, som det er fremhævet, ikke blot at give Regler for det gamle Land, men Regler, der tillige skal gælde i Sønderjylland.

Forslaget tilsigter, som det er fremhævet, fortrinsvis at hjælpe Landbrugerne, men dog ikke udelukkende Landbrugerne; ogsaa andre som Haandværkere, smaa-handlende, Fiskere, erhvervsdrivende, eller hvem det nu kan være, i By og paa Land, er bragt ind under Forslaget, for saa vidt de er kriseramte. Det ærede Medlem Hr. Zahle fremhævede, at Formaalet med det af ham fremsatte Forslag var et tredobbelte, dels at skaffe Ro for den kriseramte Debitor, dels at skaffe ham økonomisk fast Bund under Fødderne og endelig at skaffe ham saadanne Kontanter, som han ikke paa anden Maade kunde skaffe sig, og som kunde bruges til at afværge et truende økonomisk Skibbrud.

Hvis man vilde spørge, om der nu overhovedet trænges til Hjælp i de kriseramte Erhverv og da ganske særlig Landbruget, saa maa man ganske sikkert fra alle Sider derpaa svare: Ja, der trænges virkelig i vid Udstrækning til Hjælp. Man kan saa opkaste det næste Spørgsmaal: Er det en Statsopgave at bringe denne Hjælp, eller er det ikke noget, som maa være de paagældendes private Sag? Staten kan jo ikke være den store Formynder for os alle sammen og træde til med Tilskud og paa anden Maade, naar Folk kommer i økonomiske Vanskeligheder. Man vil sikkert faa det Spørgsmaal stillet og diskuteret: Foreligger der nu virkelig en Statsopgave, i hvert Fald en Statsopgave i den Udstrækning, som Forslaget gaar ud paa at opstille? Og heroverfor maa der siges at være nogen Forskel paa Forholdene i Sønderjylland og i det øvrige Land. Det erkendes fra alle Sider, at der med Hensyn til Sønderjylland er særlige Forhold. Der er det nationale Moment, som gør sig gældende dér i en Udstrækning, som ikke kan sammenlignes med Forholdene i det øvrige Land, og endvidere er de økonomiske Vanskeligheder i Sønderjylland af en noget anden Karakter end i det øvrige Land. Det maa derfor erkendes, at den Omstændighed, at Rigsdagen er gaaet med til at vedtage Lovene om Hypoteklaanefonden og om Laanekassen i Sønderjylland, ikke i og for sig er